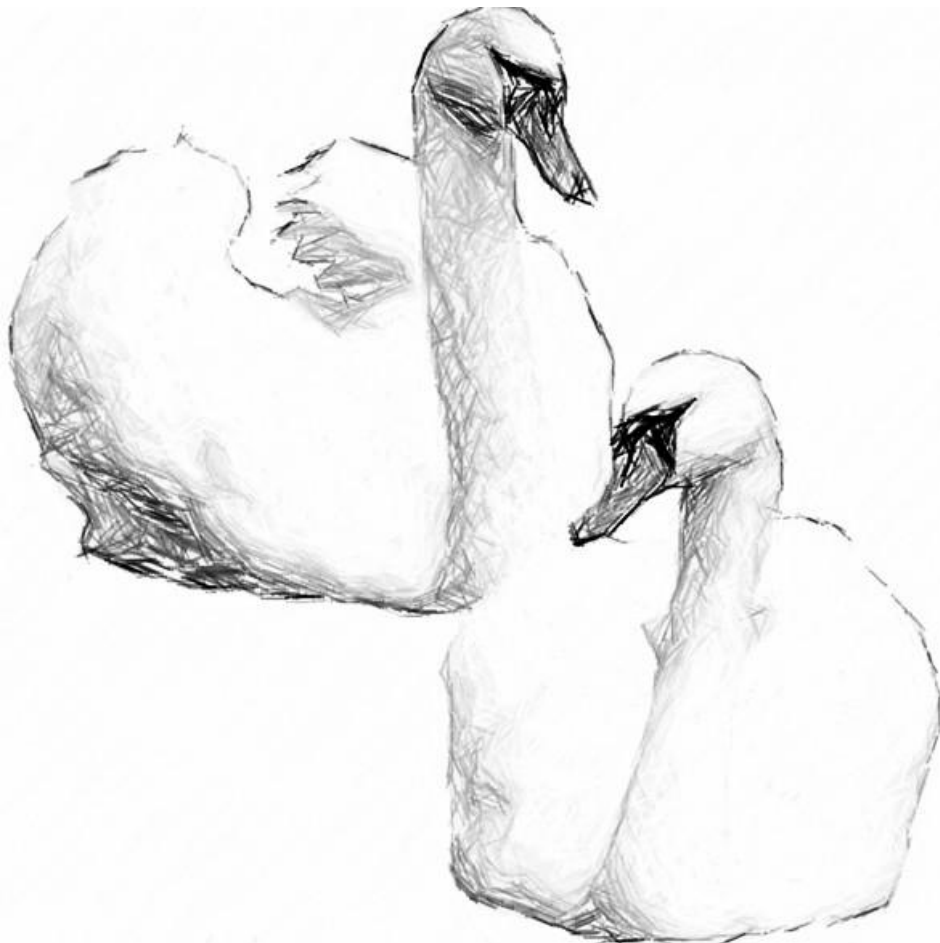

Zpravodaj

**Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích**

- Úvodem
- Pozvánka na členskou schůzi 10. 12. 2022 v Pardubicích
- Dudek chocholatý – pobočkový Pták roku 2022
- Výzva k publikování v časopise Panurus
- Pozvánka na výstavu Kdy jste je viděli naposledy?

792022

ÚVODEM

Druhá letošní schůze připadá na prosinec. Trochu zvláštní měsíc, kdy na jedné straně pomalu hodnotíme celý rok a na té druhé zase v tichosti pronášíme svá přání k Vánocům a novému roku. Co ornitologického si pro rok s trojkou na konci budete od Ježíška přát, nechám na vás. Takže bych si tu teď jen trošku zapřeháněl (teda zahodnotil).

V první řadě jsme se konečně dočkali dvanácti měsíců, v nichž nás nepotkala žádná epidemiologická omezení. Celou dobu jsme tak mohli vyrážet za ptáky v našem okolí i mnohem dál. Osobně jsem také rád, že jsme se po několika suchých letech dočkali doby, kdy přeci jen občas zapršelo. Myslím, že to příroda potřebovala, a ještě chvíli potřebovat bude. Nikdy nezapomenu, jak v létě 2018 vyschla řeka Křetínka na Svojanovsku a z celé hnízdní populace skorců zbyli poslední mohykáni (rozumějte dva páry, které tu jsou dodnes).

Z hlediska členů pobočky se mnohým dál daří rozvíjet svou činnost v ochraně ptactva, za což jim patří velký dík. Stejně tak se řada z nás záslužně zapojuje do různých monitorovacích projektů. Takhle z hlavy mě nenapadá moc „ptáčkařských“ věcí, v nichž by východní Čechy představovaly bílé místo na mapě, takže na sebe můžeme být právem hrdí.

Co se naopak nepovedlo? Zatím jsme ještě neobnovili VVT. Letošní zájem byl opravdu menší než malý. Nesmíme se ale vzdávat, snad to bude příště lepší. Také bychom se měli polepšit při hledání pobočkových ptáku roku a tvorbě naší výkladní skříně, sborníku Panurus. Přiznávám, sám tady za poslední rok trochu piji víno a káži vodu. Ale já se polepším, slibuji, tak to pojdte zkusit se mnou.

A na závěr přeci jen přijdou přání. Rád bych vám všem popřál klidný prosinec se spoustou zimujících opeřenců (ti brkoslavi jednou zase určitě přiletí ve velkém, uvidíte) a v novém roce jen štěstí, ať už na ptácích, v přírodě, nebo i kdekoliv jinde. A hlavně ať se nám vyhýbá všechno špatné.

Jakub Vrána

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Rádi bychom Vás pozvali na tradiční podzimní členskou schůzi Východočeské pobočky České společnosti ornitologické, která se uskuteční v sobotu **10. prosince 2022 v přednáškovém sále Východočeského muzea na zámku v Pardubicích**. Konkrétně se sejdem v přízemí budovy č. p. 2 na hlavním nádvoří.

PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení – 9:00

1. **Zprávy z pobočky a vystoupení zástupce ČSO**
2. **Krátké ornitologické příspěvky** (Tomáš Diviš, Martin Fejfar)

Přestávka

3. **Tematická část: Na hranice regionu**
 - Mokřadním rájem – Týnecké mokřiny (Lukáš Kadava)
 - Rožďalovické rybníky (Vladimír Šoltys)
 - Třicet tři let odchyťů na Žehuňském rybníku (Lubor Urbánek)
4. **Cestopis**
 - Ptáci jihovýchodního Kazachstánu (Jiří Zajíc)

Předpokládané ukončení schůze v cca 13:00.

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali ve formátech programu MS Office Word (**koncovka .doc, docx**), powerpoint (**koncovka .ppt, pptx**), sešit aplikace excel (**koncovka .xls, xlsx**), nebo ve formátu **pdf** (Acrobat).

POBOČKOVÝ PTÁK ROKU 2022 DUDEK CHOCHOLATÝ

Naše letošní výzva k cílenému sledování hnízdního výskytu dudka ve východočeském regionu se zatím nesečkala s příliš velkou odezvou. Ve faunistické databázi České společnosti ornitologické *avif* se k 25. 11. 2022 nacházelo 68 záznamů letošních pozorování dudka chocholatého z území Královéhradeckého a Pardubického kraje, což je sice mírný nárůst oproti roku 2021 (celkem 50 pozorování), ale informační hodnota vložených dat se nijak nezvýšila. Hnízdění se ani na jedné lokalitě nepodařilo spolehlivě prokázat, většina záznamů se pravděpodobně týkala protahujících dudků.

Pozitivně lze hodnotit aspoň celorepublikový dopad naší kampaně. Jen na pobočkový e-mail nám došla hlášení výskytu dudků z většiny našich regionů (4x Středočeský kraj, 2x Jihočeský, Jihomoravský, Moravskoslezský kraj a kraj hl. m. Praha, 1x Liberecký, Plzeňský, Ústecký kraj a kraj Vysočina). Pokud ještě někdo opomněl vložit svá letošní pozorování dudků do Faunistické databáze České společnosti ornitologické *birds.cz/avif*, měl by tak učinit nejpozději do konce roku. Podrobnější informace je možné zaslat na e-mail vcpcso@centrum.cz.

Libor Praus

VÝZVA K PUBLIKOVÁNÍ V ČASOPISE PANURUS

Náš odborný časopis Panurus téměř každoročně bojuje s nedostatkem odborných článků. Některé autory může odrazovat v odborné práci nezbytná nezávislá kritika rukopisu a dlouhá čekací doba na vyjití článku. Současná doba samozřejmě nabízí méně pracnou možnost prezentace svých výsledků v hlubinách on-line prostoru. Nicméně ve většině případů nelze internetová sdělení považovat, na rozdíl od řádných publikací, za seriózní zdroje poznatků. Pokud s publikací výsledků Vaší práce v Panuru váháte, nebo si s něčím nevíte rady, neváhejte nás kontaktovat, rádi Vám pomůžeme. Vaše data jsou cenná a neměla by zůstat v šuplíku. Publikace v Panuru je velmi vhodná i pro středo a vysokoškolské studenty, kteří zpracovávají regionálně příslušnou ornitologickou odbornou práci. Publikační aktivitu studentů do 26 let je výbor VČP ČSO ochoten v opodstatněných případech podpořit i menším finančním příspěvkem. Rukopisy do příštího čísla je možné posílat až do počátku června 2023 na e-mail libor.praus@gmail.com. Pokud se nechystáte psát dlouhý, např. faunistický článek, je tu také možnost zaslat až do července krátké sdělení nebo nějakou stručnou zajímavost z terénu. Inspirovat se můžete články v předchozích číslech. Všem přispěvatelům předem děkuji.

Libor Praus

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

Výstava Kdy jste je viděli naposledy, Východočeské muzeum v Pardubicích, 16. 11. 2022 – 3. 9. 2023

Až do začátku září 2023 je možné ve Východočeském muzeu v Pardubicích shlédnout velkou výstavu o mizejících i přibývajících druzích rostlin a živočichů naší přírody. Při její prohlídce odhalíte známé i překvapivé důvody postupujících negativních změn v naší přírodě, ale i pozitivní význam postindustriálních stanovišť a „nové divočiny“ pro záchranu ohrožených druhů. Výstava je doplněna o řadu interaktivních prvků, které zabaví celou rodinu.

Libor Praus

PRÁVĚ VYŠLO

Leander Khil: Příručka k pozorování ptáků

Líbí se vám ptáci? Chtěli byste je poznat? Jak na to? To jsou základní otázky, začínáte-li pronikat do tajemství a fascinace ptačími křídly, ať je

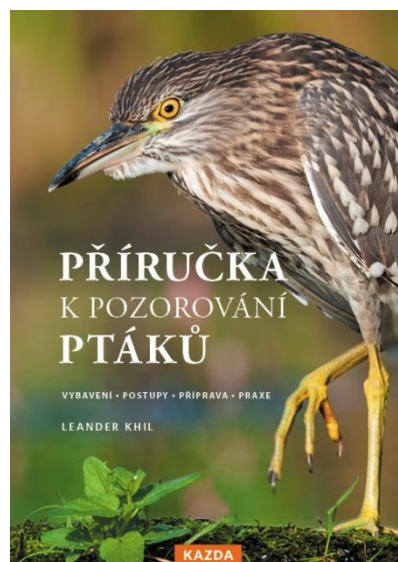
vám deset nebo padesát. Odpověď vám může přinést nová publikace Příručka k pozorování ptáků.

Obecně vzato, terénních určovacích klíčů a příruček není nikdy dost. Vtěsnat sice tak rozsáhlou oblast, jakou je poznávání ptáků v přírodě do jediné knihy je takřikajíc nemožné, nicméně prakticky všechny základní vodící linky k důkladnějšímu poznání ptáků v knize dozajista naleznete. Nicméně knihu nelze považovat pouze za klíč – vždyť polovinu jejího obsahu tvoří „příprava“, již je míněn skutečně komplexní návod, jak být teoreticky i prakticky vybaven před cestou do terénu a pouze necelou polovinu „průvodce určováním obtížných druhů“, kdy se již v terénu pohybujete a řešíte praktická úskalí při správném určení druhů.

Knihy je rozdělena na šest základních kapitol a desítky dalších podkapitol, které vás vždy neomylně navedou na řešení dané problematiky, ať již čtete knihu před vycházkou, nebo potřebujete radu přímo během pobytu v terénu. Ale i pro již zkušené pozorovatele přináší kniha buď oprášení, nebo připomenutí důležitých zásad a rad.

Knihu lze doporučit zájemcům o pozorování ptáků, kteří se již zdaleka nespokojí s pozorováním a určováním ptáků na krmítkách nebo na své zahradě, ale chtějí poznávat ptáky mnohem hlouběji a trávit v přírodě více času. Dalším důvodem, proč lze tuto knihu doporučit je, že český překlad Libora Schröpfera s odbornou korekturou Aleny Klvaňové je zárukou kvalitně a věcně správně podaných informací.

K tomu, abyste ptáky v přírodě skutečně poznávali, je nutné knihu pečlivě pročíst a poté se k ní často vracet. A pokud se smíříte s faktem, že ptáci jsou mistry letmých setkání, kdy jsou stále o krok před člověčí pohotovostí i znalostmi, a že ani řada let v terénu neznamena určeni všeho, co vám přeletí před nosem, čeká vás nepochybně řada úchvatných i poetických zážitků s ptačími přáteli v přírodě. Tato kniha je k těmto prožitkům vítaným pomocníkem. Vydává **Nakladatelství Kazda** / www.knihykazda.cz

Lukáš Kadava

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: Fio banka, č. ú. 2501022899/2010). Redaktor: Libor Praus, titulní ilustrace labuť velká *Cygnus olor* © Libor Praus; sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mail redaktora: libor.praus@gmail.com, nebo na adresu Libor Praus, Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek 2, 530 02 Pardubice.

